

Az Alkotmánybíróság részére

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.
(levelezési cím: 1535 Budapest, Pf. 773.)

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III/639-0/2018	
Érkezett: 2018 APR 06.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 20 db	<i>lu</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott bírák mint a P.V. tanács tagjai az előttünk **Pkk.V.24.545/2018. ügyszámon** folyamatban lévő – az Alkotmánybíróság eljárására figyelemmel A/1. sz. mellékletként csatolt végzéssel felfüggesztett – az **eljáró bíróság kijelölése** iránti eljárásban az alábbi

egyedi normakontroll-eljárás iránti bírói kezdeményezést

terjesztjük elő:

I. Az indítvány

- 1 **Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg: a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) 53/C. § (1) és (2) bekezdése sérti Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) B) cikk (1) bekezdését, a XXVII. cikk (1) bekezdését, az M) cikk (1) és (2) bekezdését, a XIII. cikk (1) bekezdését, valamint a XV. cikk (2) bekezdését.**
- 2 **Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Ptké. 53/C. § (1) és (2) bekezdését semmisítse meg.**
- 3 **Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Ptké. 53/C. § (1) és (2) bekezdésére vonatkozó alkalmazási tilalmat mondja ki.**

II. A vizsgálandó jogszabályi rendelkezés

- 4 A Ptké. 53/C. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) Ha a Ptk. hatálybalépése előtt kötött szerződésből származó valamennyi jog és kötelezettség a Ptk. hatálybalépését követően jogszabály rendelkezése alapján száll át másra, úgy erre a Ptk. 6:211. §-át kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a szerződésből kilépő és a szerződésben maradó fél tekintetében a szerződést megszüntnek, a szerződésbe belépő és a szerződésben maradó fél tekintetében pedig a szerződést az átszálló valamennyi jog és kötelezettség vonatkozásában a jogszabály rendelkezése alapján létrejött új szerződésnek kell tekinteni.”

III. Az Alaptörvény megsértett rendelkezésének megjelölése

- 5 A Ptké. 53/C. § (1) és (2) bekezdése sérti az Alaptörvényt:

- B) cikk (1) bekezdését, amely szerint Magyarország független, demokratikus jogállam,
- XXVIII. cikk (1) bekezdését, amely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el,
- M) cikk (1) és (2) bekezdését, amely szerint Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik és Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit, fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait,
- XIII. cikkének (1) bekezdését, amely szerint mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez, és
- XV. cikk (2) bekezdését, amely szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

IV. A szabályozás előzményei

A Ptk. szerződésátruházásra vonatkozó szabályai

- 6 A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) a 6:211. §-ában új jogintézményként szabályozza a teljes szerződéses pozícióban bekövetkező alanyváltozás alapesetét: a szerződésátruházást. Ezt a jogintézményt korábban a bírói gyakorlat már ismerte, alapvető elveit és dogmatikai hátterét kidolgozta (lásd például: BH 2006.409.). A jogintézmény törvényi szabályozásának indoka a kötelmi jogviszonyok egyértelművé és áttekinthetővé tétele. Bár a Ptk. hatálybalépése előtti szabályozás alapján – tisztán a jogszabályi rendelkezéseket áttekintve – az engedményezés és a tartozásátvállalás eredményeként is létrejöhetett egyfajta alanycsere a szerződő felek személyében, ezekben az esetekben azonban kizárólag a kötelelem jogosulti, illetve kötelezett pozíciójában következik be jogutódlás. Ezzel szemben a szerződésátruházás arra teremti meg a lehetőséget, hogy az egyik szerződő fél a teljes szerződési pozícióját átruházza egy harmadik személyre. Az átruházás eredményeként az eredeti szerződő fél szabadul a jogviszonyból, amely a szerződésbe belépő fél és az eredeti szerződés másik fele között marad fenn. A jogviszony folytonossága kulcskérdés a kötelelem és a felelősségi viszonyok átláthatósága érdekében. A Ptk. törvényjavaslatához fűzött miniszteri indokolás szerint „[a] szerződésátruházás gazdasági jelentőségét az adja, hogy a jogok mellett a kötelezettségek tekintetében is tiszta helyzetet teremt: a szerződésből kilépő fél minden kötelemből szabadul. A szerződésbe belépő félre szállnak át a szerződésátruházást megelőzően keletkezett kötelezettségek, így a szerződésbe belépő fél lesz felelős a szerződésből kilépő fél által okozott károkért is.”

7 A szerződésátruházás szabályozásával a Ptk. megteremtette a szerződési pozíció átruházásának a lehetőségét és a feltételeit. A szerződésátruházás *sui generis* háromoldalú szerződés az eredeti jogviszony alanyai (átruházó és kötelezett) és az átvállaló között. A szerződésátruházás eredményeképpen a szerződésbe belépő fél a szerződésből kilépő fél szerződési pozíciójába kerül. A szerződésátruházás jogintézményének kodifikációja során többször felvetődött a kérdés, hogy a szerződésátruházás következtében jogutódlás történik, avagy új szerződés jön létre a szerződő felek között. Ezt a kodifikációs előkérdést a Ptk. – a bírói gyakorlattal egyezően – úgy döntötte el, hogy a szerződésátruházás intézményét jogutódlásként kezeli, amikor kimondja, hogy a szerződésből kilépő, a szerződésben maradó és a szerződésbe belépő fél megállapodhatnak a szerződésből kilépő felet megillető jogok és az őt terhelő kötelezettségek összességének a szerződésbe belépő félre történő átruházásáról [Ptk. 6:208. § (1) bek.]. A szerződésbe belépő felet megilletik mindazon jogok, és terhelik mindazon kötelezettségek, amelyek a szerződésből kilépő felet a szerződésben maradó féllel szemben a szerződés alapján megillették és terhelték [Ptk. 6:208. § (2) bek.]. A szerződésátruházás mint jogutódlás mellett foglal állást a bírói gyakorlat [BH 2006.409., BH 2018.50.], és a mértékadó magánjogi jogtudomány is [a teljesség igénye nélkül: Lászlófi – Leszkoven: Gondolatok a szerződés-engedményezés jogi természetéről, Polgári Jogi Kodifikáció VI.4. 17-24., Vékás Lajos: A szerződésátruházás In Szerződési jog, Általános rész, ELTE Eötvös Kiadó, 2016. 348.].

8 A Ptk. a szerződésátruházásra vonatkozó előírásokat hívja fel arra az esetre is, ha egy kötelmi pozícióban jogszabályi előírás alapján következik be alanyváltozás. A 6:211. §-a szerint „[h]a valakinek egy szerződésből származó valamennyi joga és kötelezettsége jogszabály rendelkezése alapján száll át másra, a szerződésátruházás szabályait kell megfelelően alkalmazni.” Ez a szabály a jogszabályon alapuló alanyváltozások kötelmi jogi aspektusát igyekszik rendezni azzal, hogy erre a szituációra is alkalmazni rendeli a szerződésátruházás szabályait. *Jogszabály rendelkezése alapján szállnak át a jogok és a kötelezettségek:*

- természetes személyek esetén az örökléssel [Ptk. 7:1. §],
- jogi személyek esetén a jogutódlással [Ptk. 3:39. § (1) bek. és erre visszautalással 3:47. §], továbbá
- speciális, az alanyváltozásra vonatkozó szabályt fogalmaz meg a Ptk. 6:340. § (2) bekezdése, amikor kimondja, hogy „[h]a a bérbeadó a bérleti szerződés megkötését követően a bérbe adott dolog tulajdonjogát átruházza, a tulajdonos személyében bekövetkezett változással a bérleti szerződésből fakadó jogok és kötelezettségek tekintetében az új tulajdonos lép a bérbeadó helyébe.”

A Ptk. szabályainak módosítása

9 A jogalkotó 2016. július 1-jei hatállyal – a gyakorlati igényekre reagálva – részben módosította a szerződésátruházás szabályait. A Ptk. módosításáról szóló 2016. évi LXXVIII. törvény javaslatához fűzött miniszteri indokolás szerint a

Ptk. főszabálya értelmében a szerződésátruházással a szerződés biztosítékai megszűnnek. A gyakorlati tapasztalatok ugyanakkor azt mutatják: nem indokolt, hogy a szerződésátruházással átszálló jogosultságok alapjául szolgáló kötelezettségeket biztosító biztosítékok megszűnjenek. A biztosíték nyújtójának helyzetét ugyanis nem befolyásolja, nem teszi terhesebbé a biztosíték jogosultjának személyében bekövetkező változás. A biztosíték megszűnése viszont a szerződésbe belépő új jogosult számára hátrányos lenne. A szerződésátruházással összefüggésben csak akkor indokolt, hogy a biztosíték megszűnjön, ha az alanyváltozás a szerződésből származó kötelezettség tekintetében következik be. Ez utóbbi esetben ugyanis a biztosíték nyújtója számára nem közömbös az, hogy kit terhel az a kötelezettség, amelyért az általa nyújtott biztosítékkal helyt kell állnia. Ezért a törvény alapján a szerződésátruházás következtében csak akkor szűnik meg a biztosíték, ha az az átruházott pozícióval járó kötelezettséget biztosít, és a biztosíték nyújtója a szerződésátruházáshoz nem járul hozzá. A módosítás következtében elhagyásra került a Ptk. azon rendelkezése is, amely szerint „a zálogkötelezett hozzájárulása esetén az új zálogjog az eredeti zálogjog ranghelyén jön létre.” A szerződésátruházással tehát a biztosíték vagy fennmarad vagy megszűnik, és még akkor sem újul meg, hanem *tovább él*, ha a fennmaradására a biztosítéknyújtó hozzájárulása következtében kerül sor.

A Módtv. rendelkezései

- 10 A jogalkotó 2016. július 1-jei hatállyal több módosítást is beiktatott a Ptk.-hoz, illetve egyéb jogszabályokhoz kapcsolódóan. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény és a mező és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény módosításáról szóló 2015. évi CCXX. törvény (a továbbiakban: Módtv.) több fontos, az általunk benyújtott kezdeményezéssel összefüggő módosítást is e törvények rendelkezései közé emel. Módosította egyfelől a Ptké.-t, másfelől a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvényt (a továbbiakban: Fétv.) Az indokolás szerint *a Módtv. célja, hogy a hosszú távra kötött haszonbérleti szerződésekben a haszonbér módosításának jogát a törvény a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi törvény) korábban elfogadott módosításához képest még megfelelőbben, és a felek érdekei közötti egyensúly még hatékonyabb megteremtésével biztosítsa.* Ennek érdekében a Módtv. az alábbi rendelkezéseket helyezte el a Ptké.-be, illetve a Fétv.-be:

- 11 *A Módtv. 1. §-a szerint a Ptké. a következő 22/C. alcímmel egészül ki:*

„22/C. Szerződésátruházás

[A Ptk. 6:211. §-ához]

53/C. § (1) Ha a Ptk. hatálybalépése előtt kötött szerződésből származó valamennyi jog és kötelezettség [a] Ptk. hatálybalépését követően jogszabály rendelkezése alapján száll át másra, úgy erre a Ptk. 6:211. §-át kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a szerződésből kilépő és a szerződésben maradó fél tekintetében a szerződést megszüntnek, a szerződésbe belépő és a szerződésben maradó fél tekintetében pedig a szerződést az átszálló valamennyi jog és kötelezettség vonatkozásában a jogszabály rendelkezése alapján létrejött új szerződésnek kell tekinteni.”

Az 1. §-hoz fűzött indokolás szerint „[a] szerződés-átruházás az új Ptk. új jogintézménye, célja a teljes szerződéses pozíció (jogok és kötelezettségek) átruházása. A szerződés-átruházás alapulhat szerződésen és jogszabályon. A jogszabályon alapuló szerződés-átruházás esetére mond ki a Ptké.-módosítás egy *értelmező rendelkezést*, amely lehetővé teszi, hogy a Ptk. hatálybalépése előtt kötött szerződések esetében, ha valamennyi jog és kötelezettség jogszabály rendelkezése alapján átszáll, akkor ezt jogszabályon alapuló szerződés-átruházásnak kell tekinteni. Ennek következtében az eredeti szerződő felek között a szerződés megszűnik, és az új szerződő felek között jön létre a korábbi tartalommal, külön jogi aktus nélkül.”

E § beiktatásához további részletes indokolás nincs.

12 *A Módtv. 2. §-a szerint a Fétv. 50/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:*

„50/A. § (1) A legalább 10 éves időtartamú haszonbérleti szerződés esetében a szerződő felek bármelyike az e §-ban foglaltak szerint a szerződéskötést követő 5 év elteltével – ha a haszonbérleti szerződés időtartama meghosszabbítás folytán éri el a 10 éves időtartamot, a meghosszabbítás időpontjától számított 5 év elteltével –, majd az első kezdeményezést követően 5 évente kezdeményezheti a haszonbérleti szerződés módosítását a haszonbérleti díjnak a kezdeményezéskor irányadó helyben szokásos piaci haszonbérleti díjra való módosítása érdekében, feltéve, hogy a haszonbérleti szerződés időtartamából legalább még 5 év van hátra.

(2) A kezdeményezésben a piaci haszonbérleti díj mértékét igazságügyi szakértői vélemény alapján kell megállapítani. A haszonbérleti szerződés módosítására irányuló kezdeményezéshez csatolni kell az igazságügyi szakértői véleményt.

(3) Ha a kezdeményezésben megjelölt piaci haszonbérleti díj mértéke a haszonbérleti szerződés szerinti haszonbérleti díj mértékétől legalább 20%-kal tér el, az ellenérdekű fél a kezdeményezés kézhezvételétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül a haszonbérleti szerződést a gazdasági év végére felmondhatja.

(4) Ha az ellenérdekű fél a kezdeményezéssel nem ért egyet, de a (3) bekezdésben foglaltak alkalmazására nincs mód, vagy azzal nem kíván élni, a kezdeményezés kézhezvételétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül a bíróságtól kérheti a piaci haszonbérleti díj meghatározását; ellenkező esetben a haszonbérleti díjat a kezdeményezésben megjelölt mértékben módosítottan kell tekinteni.

(5) Ha a bíróság által meghatározott haszonbérleti díj mértéke a korábbi haszonbérleti díj mértékétől legalább 20%-kal tér el, az ellenérdekű fél a bíróság határozatának jogerőre emelkedésétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül a haszonbérleti szerződést a gazdasági év végére felmondhatja.

(6) A felek az (1) bekezdésben szereplő, első szerződésmódosítási kezdeményezésre előírt, továbbá az azt követő szerződésmódosítási kezdeményezések közötti időtartamot, valamint a szerződésmódosítási kezdeményezés feltételeként előírt, a szerződés időtartamából hátralevő időtartamot 5 évnél rövidebb időtartamban is megállapíthatják. E § rendelkezéseitől a felek egyebekben érvényesen nem térhetnek el.”

A 2. §-hoz fűzött indokolás szerint „[a] Fétv. módosításának célja, hogy a hosszú távra kötött haszonbérleti szerződésekben a haszonbér módosításának jogát a törvény a Fétv. korábban elfogadott módosításához képest még megfelelőbben, és a felek érdekei közti egyensúly még hatékonyabb megteremtésével biztosítsa.

Ennek egyik alapvető eleme; hogy a törvény nemcsak a haszonbérleti díj emelését, hanem annak csökkentését is lehetővé teszi annak érdekében, hogy ne csak a díjnövekedést mutató piaci folyamatokhoz, hanem adott esetben a díjcsökkentés felé mutató piaci folyamatokhoz is igazodni lehessen. (...)”

A továbbiakban az indokolás lényegében a jogszabálysöveget ismétli.

13 *A Módtv. 3. §-a szerint a Fétv. XVIII. Fejezete a következő 110/A. §-sal egészül ki:*

„110/A. § A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény és a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény módosításáról szóló 2015. évi CCXX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított 50/A. § rendelkezéseit arra az új haszonbérleti szerződésre is alkalmazni kell, amely a Módtv. hatálybalépése előtt megkötött – illetve akár a hatálybalépés előtt, akár azt követően meghosszabbított –, a Módtv. hatálybalépését követően a föld tulajdonjogának átruházása folytán a haszonbérbe adó tulajdonos személyében bekövetkezett változásra tekintettel szerződésátruházás miatt megszűnt haszonbérleti szerződés helyébe lépett. Ebben az esetben az 50/A. § szerinti első kezdeményezés joga tekintetében irányadó időtartamba a szerződésátruházással megszűnt szerződés eltelt időtartamát is be kell számítani.”

A 3. §-hoz fűzött miniszteri indokolás szerint ezzel a szabállyal a jogalkotó „meghatározza, hogy a módosítás hatályba lépése előtt kötött haszonbérleti szerződések esetében miként lehet alkalmazni a díjmódosítási lehetőséget.

Erre akkor kerülhet sor, ha a módosítás hatályba lépését követően, az adott föld tulajdonjogának átruházása folytán a haszonbérbe adó tulajdonos személyében változás következett be. Tulajdonosváltás esetében ugyanis a Ptk. azon – a

haszonbérletre is irányadó – rendelkezése, amely szerint, ha a haszonbérbeadó a bérleti szerződés megkötését követően a haszonbérbe adott dolog tulajdonjogát átruházza, a tulajdonos személyében bekövetkezett változással a haszonbérleti szerződésből fakadó jogok és kötelezettségek tekintetében az új tulajdonos lép a haszonbérbeadó helyébe, tulajdonképpen jogszabály alapján történő szerződés átruházást (Ptk. 6:211. §) jelent.

Így tehát az átmeneti rendelkezésben a módosítás hatályba lépése előtt kötött szerződések esetében a Fétv.-módosítás által lehetővé tett díjmódosítási lehetőséget csak arra az esetre indokolt biztosítani, ha a föld tulajdonjogának átruházása folytán a haszonbérbe adói pozícióban a módosítás hatályba lépését követően változás következik be.”

- 14 Álláspontunk szerint a fent bemutatott módosítás részeként a jogalkotó egy olyan szabályt helyezett el a Ptké. 53/C. §-ába, amely a szerződésátruházás Ptk. általi alapkonstruációját borítja fel, és számos, a továbbiakban részletesen is bemutatott jogalkalmazói nehézséget okoz.

V. Tényállás

- 15 A Kúria az előzőekben vázolt jogszabály-módosítással összefüggő problémával az eljáró bíróság kijelölése iránti ügyek körében szembesült.
- 16 *A Pkk.V.24.545/2018. számú ügy*

A Kúriához felterjesztett ügyben a felperes mint haszonbérelő a haszonbérleti díj megállapítása iránt indított keresetet az alperes mint haszonbérbeadóval szemben a Mosonmagyaróvári Járásbíróságon. A bíróság illetékessége hiányát állapította meg, figyelemmel arra, hogy a becsatolt földhaszonbérleti szerződésben a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) kizárólagos illetékességének kikötése szerepel. Az áttételt követően eljáró PKKB szintén megállapította illetékessége hiányát és az ügy iratait felterjesztette a Kúriához az illetékes bíróság kijelölése érdekében. Indokolása szerint a Ptké. 53/C. § (2) bekezdésére figyelemmel a haszonbérbeadó személyében bekövetkezett változással új haszonbérleti szerződés jött létre, így a régi szerződésben szereplő illetékességi kikötés jogszabályba ütközik; 2009. június 30-át követően ugyanis a Pp. 41. § (6) bekezdése értelmében a PKKB illetékessége nem köthető ki. Mivel az új tulajdonos és a haszonbérelő között a Ptké. 53/C. §-a alapján új szerződés jött létre, a kikötés jogszabályba ütközik, ezért figyelmen kívül kell hagyni. (A Mosonmagyaróvári Járásbíróság P.20.091/2017/4. számon kelt végzését A/2., a PKKB 4.P.91.129/2017/2. számon kelt végzését A/3. számú mellékletként csatoljuk.)

- 17 *A Pkk.V.24.591/2018. számú ügy*

A Kúriához felterjesztett ügyben a felperes mint haszonbérelő a haszonbérleti díj megállapítása iránt indított keresetet az alperes mint haszonbérbeadóval szemben a Mosonmagyaróvári Járásbíróságon. A bíróság illetékessége hiányát állapította meg, figyelemmel arra, hogy a becsatolt földhaszonbérleti szerződésben a PKKB kizárólagos illetékességének kikötése szerepel. Az áttételt követően eljáró PKKB

szintén megállapította illetékessége hiányát és az ügy iratait felterjesztette a Kúriához az illetékes bíróság kijelölése érdekében. Indokolása szerint a Ptké. 53/C. § (2) bekezdésére figyelemmel a haszonbérbeadó személyében bekövetkezett változással új haszonbérleti szerződés jött létre, így a régi szerződésben szereplő illetékességi kikötés jogszabályba ütközik; 2009. június 30-át követően ugyanis a Pp. 41. § (6) bekezdése értelmében a PKKB illetékessége nem köthető ki. Mivel az új tulajdonos és a haszonbérelő között a Ptké. 53/C. §-a alapján új szerződés jött létre, a kikötés jogszabályba ütközik, ezért figyelmen kívül kell hagyni. (A Mosonmagyaróvári Járásbíróság 6.P.20.092/2017/. számon kelt végzését A/4. számú mellékletként, a PKKB 18.P.85.294/2018/2. számon kelt végzését A/5. számú mellékletként csatoljuk.)

18 *A Pkk.V.24.643/2018. számú ügy*

A Kúriához felterjesztett ügyben a felperes mint haszonbérelő a haszonbérleti díj megállapítása iránt indított keresetet az alperes mint haszonbérbeadóval szemben a Mosonmagyaróvári Járásbíróságon. A bíróság illetékessége hiányát állapította meg, figyelemmel arra, hogy a becsatolt földhaszonbérleti szerződésben a PKKB kizárólagos illetékességének kikötése szerepel. Az áttételt követően eljáró PKKB szintén megállapította illetékessége hiányát és az ügy iratait felterjesztette a Kúriához az illetékes bíróság kijelölése érdekében. Indokolása szerint a Ptké. 53/C. § (2) bekezdésére figyelemmel a haszonbérbeadó személyében bekövetkezett változással új haszonbérleti szerződés jött létre, így a régi szerződésben szereplő illetékességi kikötés jogszabályba ütközik; 2009. június 30-át követően ugyanis a Pp. 41. § (6) bekezdése értelmében a PKKB illetékessége nem köthető ki. Mivel az új tulajdonos és a haszonbérelő között a Ptké. 53/C. §-a alapján új szerződés jött létre, a kikötés jogszabályba ütközik, ezért figyelmen kívül kell hagyni. (A Mosonmagyaróvári Járásbíróság 1.P.20.318/2017/3. számon kelt végzését A/6., a PKKB 5.P.85.649/2018/2. számon kelt végzését A/7 számú mellékletként csatoljuk.)

19 *A Pkk.V.24.583/2018. számú ügy*

A Kúriához felterjesztett ügyben a felperes mint haszonbérelő a haszonbérleti díj megállapítása iránt indított keresetet az alperes mint haszonbérbeadóval szemben a Mosonmagyaróvári Járásbíróságon. A bíróság illetékessége hiányát állapította meg, figyelemmel arra, hogy a becsatolt földhaszonbérleti szerződésben a PKKB kizárólagos illetékességének kikötése szerepel. Az áttételt követően eljáró PKKB szintén megállapította illetékessége hiányát és az ügy iratait felterjesztette a Kúriához az illetékes bíróság kijelölése érdekében. Indokolása szerint a Ptké. 53/C. § (2) bekezdésére figyelemmel a haszonbérbeadó személyében bekövetkezett változással új haszonbérleti szerződés jött létre, így a régi szerződésben szereplő illetékességi kikötés jogszabályba ütközik; 2009. június 30-át követően ugyanis a Pp. 41. § (6) bekezdése értelmében a PKKB illetékessége nem köthető ki. Mivel az új tulajdonos és a haszonbérelő között a Ptké. 53/C. §-a alapján új szerződés jött létre, a kikötés jogszabályba ütközik, ezért figyelmen kívül kell hagyni. (A Mosonmagyaróvári Járásbíróság 9.P.20.152/2017/3. számon kelt végzését A/8., a PKKB 16.P.91.067/2017/2. számon kelt végzését A/9. számú mellékletként csatoljuk.)

20 *A Pkk.V.24.642/2018. számú ügy*

A Kúriához felterjesztett ügyben a felperes mint haszonbérelő a haszonbérleti díj megállapítása iránt indított keresetet az alperes mint haszonbérbeadóval szemben a Mosonmagyaróvári Járásbíróságon. A bíróság illetékessége hiányát állapította meg, figyelemmel arra, hogy a becsatolt földhaszonbérleti szerződésben a PKKB kizárólagos illetékességének kikötése szerepel. Az áttételt követően eljáró PKKB szintén megállapította illetékessége hiányát és az ügy iratait felterjesztette a Kúriához az illetékes bíróság kijelölése érdekében. Indokolása szerint a Ptké. 53/C. § (2) bekezdésére figyelemmel a haszonbérbeadó személyében bekövetkezett változással új haszonbérleti szerződés jött létre, így a régi szerződésben szereplő illetékességi kikötés jogszabályba ütközik; 2009. június 30-át követően ugyanis a Pp. 41. § (6) bekezdése értelmében a PKKB illetékessége nem köthető ki. Mivel az új tulajdonos és a haszonbérelő között a Ptké. 53/C. §-a alapján új szerződés jött létre, a kikötés jogszabályba ütközik, ezért figyelmen kívül kell hagyni. (A Mosonmagyaróvári Járásbíróság 1.P.20.151/2017/2. számon kelt végzését A/10., a PKKB 3.P.91.388/2017/3. számon kelt végzését A/11. számú mellékletként csatoljuk.)

21 *A Pkk.V.24.584/2018. számú ügy*

A Kúriához felterjesztett ügyben a felperes mint haszonbérelő a haszonbérleti díj megállapítása iránt indított keresetet az alperes mint haszonbérbeadóval szemben a Mosonmagyaróvári Járásbíróságon. A bíróság illetékessége hiányát állapította meg, figyelemmel arra, hogy a becsatolt földhaszonbérleti szerződésben a PKKB kizárólagos illetékességének kikötése szerepel. Az áttételt követően eljáró PKKB szintén megállapította illetékessége hiányát és az ügy iratait felterjesztette a Kúriához az illetékes bíróság kijelölése érdekében. Indokolása szerint a Ptké. 53/C. § (2) bekezdésére figyelemmel a haszonbérbeadó személyében bekövetkezett változással új haszonbérleti szerződés jött létre, így a régi szerződésben szereplő illetékességi kikötés jogszabályba ütközik; 2009. június 30-át követően ugyanis a Pp. 41. § (6) bekezdése értelmében a PKKB illetékessége nem köthető ki. Mivel az új tulajdonos és a haszonbérelő között a Ptké. 53/C. §-a alapján új szerződés jött létre, a kikötés jogszabályba ütközik, ezért figyelmen kívül kell hagyni. (A Mosonmagyaróvári Járásbíróság 6.P.20.263/2017/3. számon kelt végzését A/12., a PKKB 37.P.90.798/2017/4. számon kelt végzését A/13. számú mellékletként csatoljuk.)

22 *A Pkk.V.24.548/2018. számú ügy*

A Kúriához felterjesztett ügyben a felperes mint haszonbérelő a haszonbérleti díj megállapítása iránt indított keresetet az alperes mint haszonbérbeadóval szemben a Mosonmagyaróvári Járásbíróságon. A bíróság illetékessége hiányát állapította meg, figyelemmel arra, hogy a becsatolt földhaszonbérleti szerződésben a PKKB kizárólagos illetékességének kikötése szerepel. Az áttételt követően eljáró PKKB szintén megállapította illetékessége hiányát és az ügy iratait felterjesztette a Kúriához az illetékes bíróság kijelölése érdekében. Indokolása szerint a Ptké. 53/C. § (2) bekezdésére figyelemmel a haszonbérbeadó személyében bekövetkezett változással új haszonbérleti szerződés jött létre, így a régi szerződésben szereplő illetékességi kikötés jogszabályba ütközik. 2009. június

30-át követően ugyanis a Pp. 41. § (6) bekezdése értelmében a PKKB illetékessége nem köthető ki. Mivel az új tulajdonos és a haszonbérlet között a Ptké. 53/C. §-a alapján új szerződés jött létre, a kikötés jogszabályba ütközik, ezért figyelmen kívül kell hagyni. (A Mosonmagyaróvári Járásbíróság 9.P.20.034/2017/4. számon kelt végzését A/14., a PKKB 36.P.90.797/2017/8. számon kelt végzését A/15. számú mellékletként csatoljuk.)

23 *A Pkk.V.24.571/2018. számú ügy*

A Kúriához felterjesztett ügyben a felperes mint haszonbérlet a haszonbérleti díj megállapítása iránt indított keresetet az alperes mint haszonbérbeadóval szemben a Mosonmagyaróvári Járásbíróságon. A bíróság illetékessége hiányát állapította meg, figyelemmel arra, hogy a becsatolt földhaszonbérleti szerződésben a PKKB kizárólagos illetékességének kikötése szerepel. Az áttételt követően eljáró PKKB szintén megállapította illetékessége hiányát és az ügy iratait felterjesztette a Kúriához az illetékes bíróság kijelölése érdekében. Indokolása szerint a Ptké. 53/C. § (2) bekezdésére figyelemmel a haszonbérbeadó személyében bekövetkezett változással új haszonbérleti szerződés jött létre, így a régi szerződésben szereplő illetékességi kikötés jogszabályba ütközik; 2009. június 30-át követően ugyanis a Pp. 41. § (6) bekezdése értelmében a PKKB illetékessége nem köthető ki. Mivel az új tulajdonos és a haszonbérlet között a Ptké. 53/C. §-a alapján új szerződés jött létre, a kikötés jogszabályba ütközik, ezért figyelmen kívül kell hagyni. (A Mosonmagyaróvári Járásbíróság 1.P.20.182/2017. számon kelt végzését A/16., a PKKB 12.P.90.418/2017. számon kelt végzését A/17. számú mellékletként csatoljuk.)

A fenti ügyek egyesítése, az eljárás felfüggesztése és rendelkezés az indítvány benyújtásáról

24 A Kúria a fent említett kijelölési ügyekkel összefüggésben megállapította, hogy azok tárgya egymással összefügg, ezért azokat a Pp. 149. § (2) bekezdése alapján, a hozzá legkorábban felterjesztett kijelölési üggyhez, Pkk.V.24.545/2018. ügyszámra egyesítette (az egyesítésről szóló végzések A/18. számú mellékletként csatolva). A Kúria eljáró tanácsának tanácselnöke ezt követően indítványozta, hogy az ügy nagy társadalmi jelentőségére figyelemmel a Kúria azt ötfős tanácsban bírálja el (az erről szóló indítvány A/19. számú mellékletként csatolva), amellyel a Kúria Polgári Kollégiumának kollégiumvezetője egyetértett és javaslatot tett az ötfős tanács személyi összetételére (az erről szóló kollégiumvezetői intézkedés A/20. számú mellékletként csatolva). Ezt követően az ügyben eljáró tanács a kijelölési eljárást felfüggesztette és rendelkezett a jelen indítvány Alkotmánybíróság elé terjesztéséről (az erről szóló végzés A/1. számú mellékletként csatolva).

VI. Jogi érvelés (indokolás)

A támadott jogszabályi rendelkezés alkalmazása a kijelölési eljárásban

25 Mindenekelőtt szükségesnek látjuk leszögezni, hogy a Kúria az elé kerülő kijelölés iránti ügyekben nem az ügy érdemében, csupán a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság kijelöléséről dönt. Ehhez alkalmaznia kell

egyfelől a Pp. vonatkozó rendelkezéseit (hatásköri és illetékességi szabályok, illetve a kijelölési eljárása vonatkozó szabályok), másfelől a kijelölés szempontjából jelentőséggel bíró egyéb jogszabályokat. A kijelölési eljárásokban jellemzően olyan anyagi jogi természetű kérdésekben is állást kell foglalnia a Kúriának, amely nélkül a negatív illetékességi összeütközés folytán előállt kijelölési helyzet – csupán az eljárási szabályok alapján – nem oldható fel (lásd erről például: BH 2018.50.).

- 26 A jelen indítvány alapjául szolgáló ügyekben az eldöntendő kérdést lényegében az képezi, hogy a kijelöléssel érintett haszonbérleti szerződésekben szereplő illetékességi kikötés érvényesnek tekinthető-e. Az említett szerződések többsége a '90-es évek végén, illetve a 2000-es évek elején kötött, amikor a szerződő felek még szabadon rendelkezhetek szerződésükben úgy, hogy vita esetén – ha az békés úton nem rendezhető – a PKKB járjon el a peres ügyükben [Pp. 41. § (1) bek. és (3) bek.]. Fontos ugyanakkor, hogy a Pp. 2009. június 30-án akként módosult, hogy a PKKB illetékessége nem köthető ki [Pp. 41. § (6) bek.], következésképpen az ilyen kikötés érvénytelen. A módosítás célja az ügyteher arányosabb elosztása volt. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja értelmében az említett Pp. szabályt csak a 2009. június 30-át követő szerződéses kikötésekre kell alkalmazni, az azt megelőzően szerződésbe foglalt illetékességi kikötések nem érvénytelenek, azok alapján a PKKB mint kizárólagosan illetékes bíróság jár el.
- 27 Amennyiben csupán az előző pontban említett rendelkezéseket kellene alkalmazni, egyértelmű lenne, hogy a Pp.-módosítás előtti illetékességi kikötések alapján a PKKB-t kellene kijelölni az adott ügyek elbírálására. Ezt a helyzetet azonban alapjaiban változtatja meg a Ptké.-be iktatott 53/C. §. Az nem vitás, hogy az adott ügyekkel érintett perbeli ingatlanok tulajdonosi helyzetében nemrégiben (többségükben 2016-ban) változás állt be. Az új tulajdonos a bérletnek a Ptk. fentebb már többször idézett szabálya alapján a haszonbérleti szerződésben a bérbeadó szerződéses pozíciójába lépett.
- 28 Megjegyzendő, hogy a Módtv. indokolása e körben téves, figyelemmel arra, hogy az a Ptk. 6:340. § (2) bekezdését jelöli meg az alanyváltozás alapjául. Tekintettel azonban arra, hogy az érintett szerződések a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) hatálya alatt kötöttek, azokra éppen a Ptké. 50. § (1) bekezdése alapján nem az új, hanem a régi Ptk.-t kell alkalmazni. Ez utóbbi törvénykönyv szintén tartalmaz hasonló szabályt. A régi Ptk. 432. § (3) és (4) bekezdése szerint, ha a bérbeadó személyében változás állt be, a bérkövetelés átszállásának időpontjára az engedmény szabályait kell alkalmazni. A vevő arra az időre, amelyre a bérlő a béreket az eladónak előre megfizette, bérfizetést csak akkor követelhet, ha az előrefizetésről az adásvételi szerződés megkötésekor nem tudott, és arról nem is kellett tudnia, különösen, ha a bérlő az előrefizetés tekintetében megtévesztette. A bírói gyakorlat a Ptk. említett szabályával egyező módon értelmezte ezt a szabályt (lásd: BH 2009.47., BH 2009.205.). Ennek megfelelően az alanyváltozáshoz a Földforgalmi törvény 38. § (2) bekezdése, a régi Ptk. 461. § (1) bekezdése, valamint a 432. § (3) és (4) bekezdése alapján lehet eljutni. Erre az alanycserére utal vissza a Fétv. 110/A. §-a is. A fentiek szerint irányadó jogszabályi rendelkezések:

Régi Ptk:

„XXXVII. Fejezet

A bérlet

1. A dolgok bérlete

432. §

(3) Ha a bérbeadó személyében változás állt be, a bérkövetelés átszállásának időpontjára az engedmény szabályait kell alkalmazni.

(4) A vevő arra az időre, amelyre a bérlő a béreket az eladónak előre megfizette, bérfizetést csak akkor követelhet, ha az előrefizetésről az adásvételi szerződés megkötésekor nem tudott, és arról nem is kellett tudnia, különösen ha a bérlő az előrefizetés tekintetében megtévesztette. (...)

XXXVIII. Fejezet

A haszonbérlet

461. § (1) A haszonbérletre – ha a törvény másként nem rendelkezik – a dologbérlet szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(2) A mezőgazdasági haszonbérlet szabályait jogszabály a törvénytől eltérően is megállapíthatja.”

Fétv.:

„110/A. § A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény és a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény módosításáról szóló 2015. évi CCXX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított 50/A. § rendelkezéseit arra az új haszonbérleti szerződésre is alkalmazni kell, amely a Módtv. hatálybalépése előtt megkötött – illetve akár a hatálybalépés előtt, akár azt követően meghosszabbított –, a Módtv. hatálybalépését követően a föld tulajdonjogának átruházása folytán *a haszonbérbe adó tulajdonos személyében bekövetkezett változásra tekintettel szerződésátruházás miatt* megszűnt haszonbérleti szerződés helyébe lépett. Ebben az esetben az 50/A. § szerinti első kezdeményezés joga tekintetében irányadó időtartamba a szerződésátruházással megszűnt szerződés eltelt időtartamát is be kell számítani.”

29 Az idézett szabályokból az következne, hogy a földhaszonbérleti szerződések jogosulti oldalán alanycsere történt, a szerződésből eredő valamennyi jog és kötelezettség jogszabály – azaz a régi Ptk. 432. § (3) és (4) bekezdése – alapján szállt át az új tulajdonosra. Ez az átszállás azonban önmagában nem eredményezi a szerződés novációját, figyelemmel arra, hogy ezt a jogi helyzetet mind a bírói

gyakorlat, mind a Ptk. (lásd a fentebb idézett indokolást) csupán jogutódlásnak tekinti. Ettől eltérő eredményre vezet a Ptké. 53/C. § (2) bekezdésének alkalmazása, amely kimondja, hogy az (1) bekezdésben említett esetben a szerződésből kilépő és a szerződésben maradó fél tekintetében a szerződést megszüntnek, a szerződésbe belépő és a szerződésben maradó fél tekintetében pedig a szerződést az átszálló valamennyi jog és kötelezettség vonatkozásában a jogszabály rendelkezése alapján létrejött új szerződésnek kell tekinteni. Következésképpen a jogszabályi alapú szerződésátruházással új szerződés jön létre. Eszerint az alanyváltozás pillanatában létrejövő szerződés 2009. június 30-a után megkötött szerződésnek minősül, azaz a PKKB illetékességét kimondó szerződéses kikötés a Pp. 41. § (6) bekezdésébe ütközik, ezért érvénytelen.

- 30 Mindezek alapján egyértelmű: *a Kúriának a kijelölési eljárásban a Ptké. támadott szabályait alkalmazni kell, a kijelölési kérdést (vitát) lényegében ezek a szabályok döntenek el.*

A Ptké. támadott jogszabályi rendelkezésének értelmezése

- 31 A Ptké. 53/C. § (1) bekezdése két feltételt fogalmaz meg:

- elsőként azt, hogy a Ptk. hatálybalépése előtt kötött szerződésről legyen szó,
- majd azt, hogy az ilyen szerződésből eredő valamennyi jog és kötelezettség jogszabály rendelkezése alapján szálljon át másra.

Végezetül kimondja a törvény, hogy ilyen esetben a Ptk. 6:211. §-át kell alkalmazni.

- 32 A norma tényállásában szereplő első feltétel nem igényel különösebb magyarázatot. A magánjogi jogalanyok között jelenleg is számos olyan szerződés van hatályban, ami a Ptk. hatálybalépése előtt kötött. Ide tartoznak elsősorban a tartós magánjogi jogviszonyokat szabályozó kötelek: a használati szerződések, a vállalkozási és megbízási típusú szerződések, valamint jellemzően a tartási és életjáradéki szerződések is.

- 33 A második feltétel azt írja elő, hogy a korábban megkötött szerződésekből eredő valamennyi jog és kötelezettség jogszabály alapján szálljon át. Bár úgy tűnik, hogy a Módtv. indokolása megkerülni igyekszik ezt a kérdést, e körben az öröklésnek, illetve a jogutódlásnak van kiemelt szerepe. A magánjogi kötelmi jogviszonyok ugyanis a szerződő fél halálával vagy a jogutódlással – főszabály szerint – nem szűnnek meg. A kötelemben a Ptk. 7:1. §-a, illetve a 3:39. § (1) bekezdése alapján a jogutód belép, a kötelemben a korábbi jogalany és az új jogalany között él tovább. Ez a fajta transzlatív jogutódlás az alapja annak, hogy a vagyoni forgalom körébe tartozó magánjogi jogviszonyok folyamatosak, és áttekinthetőek legyenek, a kötelmi jogi követelések ne váljanak teljesíthetlenné. E feltételből következően a norma tényállási részébe illik minden olyan eset, amikor az alanyváltozás – a fentiek szerint – jogszabályi alapú.

- 34 A Ptké. támadott jogszabályhelye által kimondott jogkövetkezmény is egyértelmű: a szerződésben maradó fél és az új jogalany közötti szerződés új

szerződésnek minősül. Ez a szabály azzal a következménnyel jár, hogy a szerződésre a „nováció” pillanatában hatályos jogszabályokat (így például a Ptk.-t, a Földforgalmi törvényt, a Fét.-et stb.) kell alkalmazni akkor is, ha az eredeti szerződés korábban jött létre.

- 35 Hangsúlyozzuk: a támadott szabály hipotézise az életviszonyok rendkívül tág körét fogja át, tekintet nélkül arra, hogy a jogalkotó vélhetően csak a földhaszonbérleti szerződésekkel kapcsolatos problematikát kívánta ekképpen rendezni. A támadott jogszabályhely kizárólag a fentiek szerint értelmezhető, figyelemmel arra, hogy a földhaszonbérletek esetén is a Ptk. alapozza meg az alanyváltozást, nem a Fét. vagy a Földforgalmi törvény. Ebből következően a jogszabályi alanyváltozás minden esetköre (öröklés, jogutódlás, a tulajdonos személyében bekövetkező változás a bérleti szerződéseknel) e körbe esik és önkényes jogértelmezéssel e szabály tárgyi hatálya alól nem rekeszthető ki. *Mindezek alapján önmagában az alanyváltozás oda vezet, hogy a változatlan formában fennálló kötelmekre a korábbi, a módosult kötelmekre az új szabályokat kell alkalmazni, továbbá a jogelőd vonatkozásában fennálló kötelmeket a régi, a jogutód vonatkozásában fennálló kötelmeket az új szabályok alapján kell megítélni. Álláspontunk szerint ez – az alábbiak értelmében – rendkívül aggályos.*

Absztrakt alkotmányjogi érvelés: a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvényellenessége

- 36 Álláspontunk szerint a Ptké. támadott rendelkezése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, amely szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. Ezzel a szabállyal az Alaptörvény – a korábbi Alkotmányhoz hasonlóan – az alapvető rendelkezések között tartalmazza a jogállamiság klauzuláját. Az Alkotmánybíróság 1991-től kezdve egyre intenzívebben értelmezte a jogállamiság fogalmát, amelyet alkotmányossági mérceként kezelt és abból több más olyan fogalmat vezetett le, úgy mint a jogbiztonság, amely szintén összetett értelmezést nyert {9/1992. (I. 30.) AB határozat [fenntartva: 24/2013. (X. 4.), 33/2014. (XI. 7), 8/2017. (IV.18.) határozat], 10/1992. (II. 25.) AB határozat, 11/1992. (III. 5.) AB határozat [mindkettő fenntartva: 2/2015. (II.2) ABH], Balogh Zsolt: *Az Alkotmánybíróság jogállam-értelmezése. In Kilényi Géza (szerk.): Alkotmánybíráskodás. Unió, Budapest, 1993, 109-144. o.*}
- 37 Az 1991-ben megfogalmazott tétel szerint *a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket* {56/1991. (XI. 8.) AB határozat [fenntartva: 2/2015. (II. 2). ABH]}. Ez az értelmezés a jogállamiság formai tartalmára vonatkozik, amely arra a hosszú idő óta érvényesülő kívánalomra utal, amely szerint az államnak a jog uralma alatt kell állnia. E követelmény teljes egészében az alkotmány és más normák viszonylatában tud kiteljesedni.
- 38 *A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – és elsősorban a jogalkotó – köteletségévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek,*

működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de *az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is* {9/1992. (I. 30.) AB határozat [fenntartva: 24/2013. (X. 4.), 33/2014. (XI. 7.), 8/2017. (IV. 18.) határozat]}.

39 Annak érdekében, hogy a jogalkotás során a jogbiztonság követelményét érvényre juttatva kerüljenek elfogadásra az egyes jogi normák, az Alaptörvény felhatalmazása alapján a jogalkotás alapvető követelményeit külön törvény (Jat.) szabályozza. A Jat. preambuluma szerint az Országgyűlés az Alaptörvény T) cikkében foglaltak végrehajtására,

- a jogállamiság követelményeinek a jogalkotás során történő magas szintű érvényesítése érdekében,
- a jogalkotó által kitűzött szabályozási célokat hatékonyan szolgáló, megalapozott jogszabályok kidolgozásának elősegítésére, továbbá annak érdekében, hogy
- a jog megismerhetőségének feltételei összhangban álljanak a XXI. század adta lehetőségekkel”

alkotta meg a jogalkotásról szóló törvényt (Jat.), amely több garanciális előírást is tartalmaz. A jogalkotási szabályok be nem tartása folytán elfogadott norma érvénytelen (*Trócsányi László-Schanda Balázs: Bevezetés az alkotmányjogba, HVG-Orac, Budapest, 2012., 134.*).

Álláspontunk szerint a Ptk. támadott rendelkezése több ponton közvetlenül a Jat. rendelkezéseibe, a fentiek szerint ebből következően az Alaptörvény B) cikkébe ütközik.

40 A Jat. 2. § (1) bekezdése szerint *a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.* A kijelölési helyzetekben tapasztalható bizonytalanságból egyértelmű, hogy a fenti jogszabály tartalma nem egyértelmű a jogalkalmazók számára. A szabály értelmezésénél bizonytalanság mutatkozik a tekintetben, hogy a norma tényállásában megfogalmazott jog- és kötelezettség átszállás pontosan milyen élethelyzetekre vonatkozik. Megjegyzendő, hogy maga a jogalkotó is téves indokolást ad, amikor a régi Ptk. alatt megkötött szerződések vonatkozásában a Ptk. alkalmazandónak gondolt jogszabályhelyét hívja fel. A támadott jogszabályhely a jogrendszer többi rendelkezésével összevetve is alkalmas arra, hogy nehezen átlátható, a jogkereső közönséget bizonytalan helyzetben tartó helyzetet idézzen elő. Nehezen értelmezhető és rendkívül kazuisztikus magánjogi viszonyokat fog eredményezni ugyanis az, hogy egy adott kötelmi viszony különböző létszakaira eltérő jogszabályokat kell alkalmazni.

41 A Jat. 2. § (4) bekezdés b) pontja szerint *a jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály illeszkedjen a jogrendszer egységébe.* Az általunk támadott jogszabály nemhogy nem illeszkedik a jogrendszer egységébe, de kifejezetten felborítja a korábban következetesen végiggondolt magánjogi szabályozást, továbbá lerontja a magánjog anyajogának, azaz a Ptk.-nak a magánjogi jogszabályi környezetben betöltött szerepét is. Ahogy arra már fentebb

is utaltunk, a bírói gyakorlat a szerződésátruházást és a jogszabályi alapú jog- és kötelezettség átszállást hosszú idő óta a korábbi és az új szerződéses fél közötti jogutódlásként értelmezi. Ez az értelmezés szolgálja a magánjogi jogviszonyok kiszámíthatóságát, folyamatosságát, a felelősségi és a szerződésből fakadó egyéb kötelmi jogi helyzetek átlátható, egyértelmű és a magánjogi jogalanyok számára méltányos kezelésének lehetőségét. A Ptk. előkészítése során ugyan vita volt a tekintetben, hogy az alanyváltozás következtében az új szerződő fél tekintetében új szerződés létrejöttét mondja ki a törvény, ezt a koncepciót a jogalkotó a fenti indokokra figyelemmel hamar elvetette. A Ptk. szabályozásából egyértelműen az következik, hogy a szerződésátruházás jogutódlás [Vö. 6:208. § (2)-(3) bek.], erre tekintettel rendelkezik külön a Ptk. a beszámításról, illetve a kötelelemhez kapcsolódó biztosítékokról, amelyek – kifejezett rendelkezés hiányában – a főszabály értelmében változatlanul fennmaradnának a szerződéses pozíció átruházása esetén is. A Ptk.-nak a bírói gyakorlatra figyelemmel kialakított következetes szabályait rontja le a Ptké. támadott rendelkezése, amikor a jogszabályon alapuló alanyváltozásra a Ptk. szabályaitól eltérő jogkövetkezményt ír elő. Amennyiben a jogalkotó a vizsgált magánjogi konstrukció esetén a novációt fogadta volna el az intézmény vezérmotívumának, a Ptk. rendelkezéseit ennek megfelelően alakította volna ki. A Ptké.-be, mint a Ptk. hatálybaléptetéséről szóló jogszabályba ilyen jelentőségű, a Ptk. egyik alapvető kötelmi jogi jogintézményét a Ptk. rendelkezéseitől eltérően szabályozó norma nem helyezhető el.

- 42 A Ptk. és a Ptké. is törvény, közöttük a vonatkozó jogszabályok és az Alaptörvény alapján nincs hierarchikus viszony. Fontos utalni azonban arra, hogy *a két jogszabály funkciójában eltér egymástól:*

A Ptk. a magánjog anyajoga, amely az alapvető magánjogi szabályokat tartalmazza [Vö. Ptk. 1:2. § (2) bek.], ehhez képest a Ptké. a Ptk. hatálybaléptetéséről és az átmeneti szabályokról szóló, a Ptk.-hoz szorosan kapcsolódó norma, amelynek célja a szabályozási átmenet biztosítása a magánjogi kódexváltásra tekintettel. A Ptké. általános indokolása szerint „[a] törvény [Ptké.] tartalmazza többek között

- *a Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti szabályokat*, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (...), a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (...), a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (...) és a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (...) hatályon kívül helyezéséről szóló normát, valamint
- *azokat a felhatalmazó rendelkezéseket*, amelyek alacsonyabb jogszabályi szinten szabályozható jogviszonyok megalkotására adnak lehetőséget.”

Ebből következően a Ptké. a Ptk. hatálybalépését segítő szabályként funkcionál, következésképpen nem tartalmazhat olyan normát, amely a Ptk. tételes szabályát írja felül. A két törvény közötti funkcionális viszonyra a Ptké. szabályainak megalkotásakor és módosításakor figyelemmel kell lenni.

- 43 Kiemelendő az is, hogy *a Ptké. támadott rendelkezése nem átmeneti szabály és nem is felhatalmazó vagy hatályon kívül helyező rendelkezés.*

A Ptk. funkciójából és annak tételes – fentebb idézett – indokolásából is az következik, hogy kizárólag kiegészítő jellegű előírásokat tartalmazhat. Egy jogintézmény lényegi tartalmának újrafogalmazása (a Ptk. szabályaival szemben álló szabályozása) azonban nem minősül ilyen szabálynak.

A Ptké. tételes polgári jogi szabályt tartalmaz, amikor az 53/C. § (1) bekezdése kimondja:

„Az (1) bekezdés szerinti esetben a szerződésből kilépő és a szerződésben maradó fél tekintetében a szerződést megszüntnek, a szerződésbe belépő és a szerződésben maradó fél tekintetében pedig a szerződést az átszálló valamennyi jog és kötelezettség vonatkozásában a jogszabály rendelkezése alapján létrejött új szerződésnek kell tekinteni.”

Ez a rendelkezés nem értelmezhető átmeneti szabályként.

- 44 A Jat. 2. § (4) bekezdés *d)* pontja szerint *a jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály megfeleljen a jogalkotás szakmai követelményeinek.*

Szakmai követelményként jelenik meg például a Jat. 3. §-a szerint az, hogy az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű. A Jat. 4. §-a értelmében, ha egy tárgykört törvény szabályoz, törvényben kell rendezni az alapvető jogintézményeket és a szabályozási cél megvalósulásával összefüggő lényeges garanciákat is. Ez ebben az esetben – nem ismételve a korábban leírtakat – nyilvánvalóan nem történt meg. A szerződésátruházásra vonatkozó szabályok a Ptk.-ban kerültek elhelyezésre, a megfelelő garanciális szempontokat sem nélkülöző jogszabályalkotási folyamatot követően. Amíg a jogszabályi alapú szerződésátruházás a Ptk. hatálya alatt megkötött szerződések vonatkozásában a Ptk. szerint jogutódlás, addig a régi Ptk. hatálya alatt megkötött szerződéseknel novációt eredményez.

- 45 Végezetül e körben fontos utalni arra, hogy *az alapvető jelentőségű módosításnak a jogalkotó érdemi indokát nem is adja, azon kívül, hogy a haszonbérleti jogviszonyokat „még hatékonyabban” kívánja rendezni.* (Megjegyzendő, hogy a hatékonyság nem jogi fogalom.)

A Jat. 18. § (1) bekezdése szerint a jogszabály tervezetéhez a jogszabály előkészítője indokolást csatol, amelyben bemutatja azokat a társadalmi, gazdasági, szakmai okokat és célokat, amelyek a javasolt szabályozást szükségessé teszik, továbbá ismerteti a jogi szabályozás várható hatásait. Ez a követelmény a Módtv. esetében vitathatatlanul nem teljesül.

- 46 *A Ptké. támadott rendelkezése – azáltal, hogy a jogkereső közönség és a jogalkalmazás számára nehezen átlátható, indokolatlan helyzetet teremt – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti bírósághoz fordulás jogát.* E cikk szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy

valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, *ésszerű határidőn belül* bírálja el.

Ez az alkotmányos jog olyan emberi jogi háttérű szabályt jelenít meg, amelynek esszenciális eleme annak lehetővé tétele, hogy a magánjogi jogalanyok jogvitás ügyekben a polgári bíróságokhoz fordulhassanak. *A bírói út biztosítása nem formális követelmény*, az azt ténylegesen lerontó, vagy a bírósághoz fordulást elnehezítő szabályozás alkalmas az alkotmányos rendelkezés megsértésére. Önmagában a jelen indítványban előadott és a mellékletként csatolt ügyekből is az tűnik ki, hogy a kazuisztikus és a polgári jogi dogmatikával szembemenő szabályozás alapján a felek és a bíróságok is bizonytalan helyzetbe kerültek annak eldöntése során, hogy melyik bíróság illetékes az ügy elbírálására. Ezáltal a haszonbér megállapítása iránt indított ügyekben többször áttételre – esetenként a Pp. rendelkezéseivel inkoherens módon és a bírói gyakorlatban eddig példátlanul – többszöri áttételre kerül sor, amely jellemzően hónapokkal elhúzza a peres eljárás lefolytatását. Ezzel a támadott szabályozás alkalmas az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében új kitételként megjelenő ésszerű idő követelményének megsértésére is.

- 47 Összegzőképpen elmondható, hogy a jogalkotásra vonatkozó szabályok a jogrendszer legalapvetőbb rendelkezései, amelyek be nem tartása az alkotmányosság formai kritériumának, azaz a jogrendre vonatkozó alapvető szabályok érvényesülésének megkerüléséhez vezet [Patyi András – Varga Zs. András: *Általános közigazgatási jog (Az Alaptörvény rendszerében) Pécs 2012, Dialóg Campus, 35-36.*]. Utalunk arra: a jogállamiság értelmezése kétirányú. Jelenti egyrészt az államszervezet demokratikus és zavartalan működését, másrészt a szabadságjogok érvényesülését is {36/1992. (VI. 10.) AB határozat [fenntartotta: 24/2013. (X. 4.)] és Patyi-Varga i.m.}.
- 48 Álláspontunk szerint a Ptké. 53/C. § (2) bekezdése a jogbiztonság követelményének megsértésén keresztül egyúttal az Alaptörvény M) cikkét és XIII. cikkét több alkotmányos összefüggés révén is megsérti.
- 49 Azáltal, hogy a Ptké. 53/C. §-t alkalmazni kell a jogi személyek átalakulására, egyesülésére illetve szétválására, nagy arányban kerülhetnek fogyasztói szerződések a támadott jogszabályi rendelkezés hatálya alá. Az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésének utolsó fordulata szerint – összhangban az ezen a jogterületen hangsúlyosan jelen lévő, jellemzően félre nem tehető szabályokat előíró európai uniós szabályozással – Magyarország védi a fogyasztók jogait. Álláspontunk szerint *azzal, hogy a (2) bekezdés szerint a korábbi szerződést megszüntnek kell tekinteni, és a szerződésbe belépő és a szerződésben maradó fél tekintetében pedig valamennyi jog és kötelezettség vonatkozásában új szerződés jön létre, magánjogi értelemben feloldhatatlan ellentmondások keletkeznek.*
- 50 Fogyasztói szerződések esetén tömegesnek tekinthetők az adásvételi szerződések. Amennyiben egy ilyen prompt jellegű szerződést a felek teljesítenek, a szerződés jogi utóhatásai még hosszú ideig fennmaradnak, ugyanis az eladót (a fogyasztóval szerződő vállalkozást) helytállási kötelezettség terheli a hibás teljesítés miatt, amely a szavatossági és jótállási jogok változatos

szabályozásában ölt testet. Nem világos, hogy egy már teljesített szerződés esetében a Ptké. 53/C. §-a által kimondott nováció miként értelmezhető. Milyen jogi megítélés alá esnek a megszűnt szerződés alapján történt teljesítések? Hogyan érinti ez a szavatossági és jótállási idő alakulását, valamint a hibás teljesítési igények érvényesítését? Egy részletfizetésre vásárolt áru adásvétele során a vételár teljes kiegyenlítése előtt történt nováció hogyan érinti az addigi vételár részletek megfizetését, és az esetlegesen ahhoz kapcsolódó banki kölcsönöket? Számos olyan kérdés adódik tehát, amely a legalapvetőbb fogyasztói jogok fennállását és azok érvényesítését nehezíti el, illetve teszi értelmezhetetlenné a polgári jogi dogmatika keretei között. Ez a fogyasztói jogok védelmi szintjét csökkentő tényező, amely nemcsak a hazai jogrendet sérti, de egyúttal az Európai Unió Alapjogi Chartájának 38. cikkében és az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 169. cikkében foglalt, a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítását célzó törekvéseket is aláássa.

51 Az Alkotmánybíróság 8/2014. (III. 20.) számú határozatában kifejtette, hogy az M) cikk (2) bekezdéséből az államnak az a kötelezettsége következik, hogy az Alaptörvényben szereplő alkotmányos értékek figyelembevételével a fogyasztók érdekeit védő intézményrendszert tartson fenn, és a fogyasztók jogait biztosító jogszabályokat alkosson. Ezen cikk megsértéséből közvetlenül is következhet valamely jogszabály alkotmányellenessége. A támadott jogszabályhely ezen alkotmányos követelményt megsértve a jogbiztonságra káros módon a fogyasztói jogok tekintetében olyan diszkrepanciát okoz, amely alkotmányosan nem igazolható. A Ptké. 53/C. §-a a Ptk. hatálybalépése előtt megkötött szerződések tekintetében rendelkezik novációról, míg a Ptk. hatálya alatt kelt szerződések esetén az ugyanazon okból bekövetkező, jogszabályi rendelkezés folytán átszállt szerződési pozíciók esetén már jogutódlásról van szó. Azáltal, hogy a Ptké.-be utólag beiktatott 53/C. § megváltoztatta a 2014. március 15. előtt kelt szerződések sorsát, a jogalkotó alkotmányosan nem indokolható és jogkövetkezményeit tekintve kiszámíthatatlan különbségtételt tett az egyébként azonos helyzetben lévő fogyasztói szerződések között.

52 *A novációt kimondó törvényi rendelkezés beiktatása az Alaptörvény M) cikkének (1) bekezdésében biztosított vállalkozás szabadságát is sérti.*

A Ptké. 50. §-a szerint a kötelmi jog szabályainak csak annyiban van visszaható hatálya a régi Ptk. hatálya alatt kelt szerződésekre, amennyiben ezt a Ptké. kifejezetten így rendeli, vagy ha a felek saját megállapodásuk révén a szerződésüket a Ptk. hatálya alá helyezik. A Ptké. VI. fejezete szűk körben tartalmazott olyan szabályokat, amelyeket a Ptk. hatálybalépése előtti szerződésekre is alkalmazni kellett volna. Ehhez képest a Ptké. 53/C. § utólagos beiktatásával olyan új helyzet állt elő, hogy ezen átmeneti szabályok megváltoztatásával és a nováció jogkövetkezményként történő meghatározásával a jogszabály rendelkezése folytán bekövetkezett szerződésátruházások esetében valamennyi szerződés a Ptk. hatálya alá került. A jogbiztonságra nézve önmagában is súlyosan sérelmes, hogy a Ptk. időbeli hatályát tartalmazó szabályok a Ptk. hatálybalépését követő másfél év elteltével megváltoznak, és bizonyos szerződéseket utóbb mégis teljes egészében beemelnek a Ptk. hatálya alá. A fogyasztói szerződésekkel kapcsolatos szoros összefüggés miatt ez a vállalkozás szabadságát is sérti. Amennyiben például a nováció a szavatossági és

jótállási határidőket újraindítja, úgy az előre nem látható módon, alkotmányosan nem indokolhatóan teszi terhesebbé a vállalkozások számára a fogyasztói szerződéseket, ráadásul ebben az esetben is a Ptk. hatálya alatt kelt szerződésekhez képest szintén indokolatlan különbséget téve.

53 A nováció a fentiekén túl olyan új, kógens vagy klaudikálóan kógens fogyasztóvédelmi rendelkezések alkalmazására vezet (különösen a Ptk. megváltozott hibás teljesítési szabályozása kapcsán), amelyeknek az eredeti szerződés nem felelhetett meg, így az azonos tartalommal létrejövő új szerződés számos érvénytelen kikötést is tartalmaz. Ezen érvénytelen kikötések többnyire a vállalkozások terhére esnek, de a fogyasztók számára is okozhatnak utólagos érdeksérelmet. A 8/2014. (III. 20.) számú határozatában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jogszabály a hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmát csak kivételesen – a *clausula rebus sic stantibus* elve alapján – változtathatja meg, általában csak akkor, ha a bírósági úton történő szerződésmódosítás szabályai is fennállnak. Álláspontunk szerint a Ptké. támadott rendelkezése e követelménynek nem felel meg, mert a korábban megkötött fogyasztói szerződések megszüntetése és új szerződések azonos tartalommal – de más kógens jogszabályi környezetbe utalásával – történő létrejötte a szerződéses viszonyokba való súlyos és indokolatlan beavatkozás. Ugyan formálisan ez nem a fennálló szerződések módosítása, hiszen új szerződések jönnek létre, de tartalmi értelemben a korábban fennállott szerződésből fakadó jogok és kötelezettségek megújítását eredményezi, így a Ptké. 53/C. § (2) bekezdése e tekintetben is sérti az Alaptörvény M) cikkének (1) és (2) bekezdését.

54 A polgári jog által szabályozott *vagyoni viszonyok alkotmányjogi leképezése legszorosabban az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való joggal áll összefüggésben.*

Az alkotmányos tulajdonfogalom – amely szélesebb a polgári joginál – alkalmas arra, hogy a személyek vagyoni jogi pozícióinak alkotmányos védelmét megvalósítsa [17/1992. (III. 30.) AB határozat, 64/1993. (XII. 22.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság a tulajdonhoz való joggal kapcsolatos két évtizedes gyakorlatát a 20/2014. (VII. 3.) számú határozatában fenntartotta. Mindezekre figyelemmel álláspontunk szerint a tulajdonhoz való jog sérelmével jár meg a Ptké. támadott rendelkezése azáltal, hogy a vagyoni viszonyok széles körét érintően, utólagosan állapítja meg a novációt jogkövetkezményként. A megszünt szerződéssel összefüggő késedelmek, részteljesítések, hibás teljesítések, megtett jognyilatkozatok, károkozások mind olyan vagyoni viszonyokat fednek, amelyek a szerződésátruházás általános, jogutódlást eredményező szabályai alapján átláthatóak, kiszámíthatóak lennének. A nováció révén azonban az egyik fél számára kedvező, míg a másik fél számára hátrányos helyzet állhat elő, ezáltal megbontva az alkotmányos tulajdonvédelem belső egyensúlyát és gyengítve a tulajdonosok jogait. Ugyan nem kizárt a tulajdonjogba történő jelentős mértékű beavatkozás, de az Alaptörvény I. cikke szerint ennek más alapvető jog érvényesülését vagy alkotmányos érték védelmét kell szolgálnia, és ez csak a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával történhet meg. A jogalkotó azonban nem indokolta meg, hogy milyen alapvető jog érvényesülését vagy alkotmányos érték védelmét szolgálja a Ptk. hatálybalépése előtti tulajdoni viszonyokba

történő, a felek közötti erőegyensúlyt megbontó utólagos beavatkozás, ezért álláspontunk szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését sérti a támadott rendelkezés.

- 55 *A fentiekkel azonos okból kifolyólag a Ptké. 53/C. § (2) bekezdése sérti az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított örökléshez való jogot is.*

Ahogy arra utaltunk, a támadott jogszabályhely megfogalmazásából következően annak alkalmazási köre kiterjed az öröklésre, mint *ipso iure* jogutódlásra is. Az örökgyó szerződési vonatkozásában magánjogilag értelmezhetetlen helyzet adódik azáltal, hogy e kötelmek az öröklésnél mint egyetemes jogutódlásnál fogva átszállnának az örökösre, azonban a nováció miatt az örökös mégsem lesz ebben az értelemben jogutódja az örökgyónak. Nem világos, hogy a jogalkotó miért látta indokoltnak a Ptk. hatálybalépése előtt kötött szerződéses pozíciók örökléséhez a novációt hozzákapcsolni, míg a Ptk. hatálya alatt kelt szerződések esetében ezt nem teszi meg. Az örökléshez való jog aktív és passzív oldalán ez egyaránt olyan belső feszültséget keletkeztet, amely alkotmányosan nem igazolt. A végintézkedési szabadságba történő indokolatlan beavatkozást eredményez az, hogy az örökgyó a Ptk. hatálybalépése előtti szerződéses viszonyaira (és a fennálló szerződésből eredő igényeire) nézve még végintézkedéssel sem teheti jogutódjává a nevezett örökösait, míg a későbbi szerződések vonatkozásában már igen. Ugyanez a kérdés az öröklés passzív oldalán, örökös szempontról is vizsgálható. A hagyaték megnyílásakor olyan, a jogbiztonságot is sértő öröklési jogviszonyok keletkeznek, amelyekben akár egyetlen örökös vonatkozásában is eltérő jogkövetkezmények fűződhetnek a megörökölt szerződéses pozícióhoz, attól függően, hogy a szerződés mikor jött létre. Több örökös vonatkozásában pedig a közöttük keletkező esetleges vagyoni különbségtétel nem elfogadható, mivel a régi Ptk. hatálya alatt keletkezett szerződések esetében az örökösök a szerződésben az előbbi indokok alapján nem jogutódok, míg a Ptk. hatálya alatt létrejött szerződések vonatkozásában az örökösök már jogutódnak minősülnek, holott mindegyik örökös esetében az örökgyónak a Ptk. hatálybalépését követően bekövetkezett halála mint jogi tény eredményezte az öröklést.

- 56 *Ez utóbbi két alapjoggal összefüggésben kiemeljük, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A jogátzállás időpontja alapján történő megkülönböztetés nemcsak alapjogi oldalról alaptörvény-ellenes, de az e helyütt idézett alaptörvényi rendelkezés megsértéséhez is vezet.*

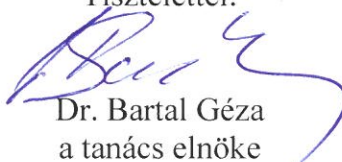
- 57 *Mindezek alapján kérjük, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az indítványunkban megfogalmazott kérelmek szerint a fentebb részletesen kifejtettekre figyelemmel szíveskedjen orvosolni az előállt jogszabályi helyzetet a támadott jogszabályhely megsemmisítésével, ideiglenesen az alkalmazási tilalom kimondásával.*

VII. Záró rész

- 58 Az Alkotmánybíróság hatásköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontján és az Abtv. 25. § (1) bekezdésén alapul.
- 59 Az indítványozási jogosultságunk az Abtv. 25. § (1) bekezdésén alapul.
- 60 Az Alkotmánybíróság eljárása kezdeményezésének oka a Ptké. 53/C. § (1) és (2) bekezdés alaptörvény-ellenességének észlelése.
- 61 Az Alkotmánybíróság a Ptké. 53/C. § (1) és (2) bekezdésének alkotmányosságát már a 3278/2017. (XI. 2.) számú határozattal befejezett eljárásban vizsgálta. Figyelemmel ugyanakkor arra, hogy a hivatkozott ügyben az indítványozó nem az általunk megjelölt alaptörvényi rendelkezések megsértését állította, ez a határozat ebben az ügyben nem képezi az eljárás akadályát (*res iudicata*).
- 62 Beadványunkban az alábbi alkotmánybírói gyakorlatra hivatkozunk:
- 9/1992. (I. 30.) AB határozat [fenntartva: 24/2013. (X. 4.), 33/2014. (XI. 7.), 8/2017. (IV. 18.) határozat],
  - 10/1992. (II. 25.) AB határozat, 11/1992. (III. 5.) AB határozat [mindkettő fenntartva: 2/2015. (II. 2.) ABH],
  - 56/1991. (XI. 8.) AB határozat [fenntartva: 2/2015. (II. 2.) ABH],
  - 9/1992. (I. 30.) AB határozat [fenntartva: 24/2013. (X. 4.), 33/2014. (XI. 7.), 8/2017. (IV. 18.) határozat],
  - 36/1992. (VI. 10.) AB határozat [fenntartotta: 24/2013. (X. 4.)],
  - 8/2014. (III. 20.) AB határozat,
  - 17/1992. (III. 30.) AB határozat, 64/1993. (XII. 22.) AB határozat [mindkettő fenntartva: 20/2014. (VII. 3.) AB határozat].

Budapest, 2018. április 4.

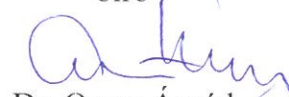
Tisztelettel:

Dr. Bartal Géza
a tanács elnöke

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin
előadó bíró

Dr. Wellmann György
bíró

Dr. Zumbók Péter
bíró

Dr. Orosz Árpád
bíró

Mellékletek:

- A/1. Felfüggesztő végzés (Pkk.V.24.545/2018/40)
- A/2. A Mosonmagyaróvári Járásbíróság végzése (P.20.091/2017/4.)
- A/3. A PKKB végzése (4.P.91.129/2017/2.)
- A/4. A Mosonmagyaróvári Járásbíróság végzése (6.P.20.092/2017/2.)
- A/5. A PKKB végzése (18.P.85.294/2018/2.)
- A/6. A Mosonmagyaróvári Járásbíróság végzése (1.P.20.318/2017/3.)
- A/7. A PKKB végzése (5.P.85.649/2018/2.)
- A/8. A Mosonmagyaróvári Járásbíróság végzése (9.P.20.152/2017/3.)
- A/9. A PKKB végzése (16.P.91.067/2017/2.)
- A/10. A Mosonmagyaróvári Járásbíróság végzése (1.P.20.151/2017/2.)
- A/11. A PKKB végzése (3.P.91.388/2017/3.)
- A/12. A Mosonmagyaróvári Járásbíróság végzése (6.P.20.263/2017/3.)
- A/13. A PKKB végzése (37.P.90.798/2017/4.)
- A/14. A Mosonmagyaróvári Járásbíróság végzése (9.P.20.034/2017/4.)
- A/15. A PKKB végzése (36.P.90.797/2017/8.)
- A/16. A Mosonmagyaróvári Járásbíróság végzése (1.P.20.182/2017.)
- A/17. A PKKB végzése (12.P.90.418/2017.)
- A/18. Egyesítő végzések
- A/19. Végzés az öttagú tanács elrendeléséről (Pkk.V.24.545/2018/9.)
- A/20. Kollégiumvezetői levél az öttagú tanács tagjainak kijelöléséről